

Alin Bonța

CU BICICLETA PRIN HUNEDOARA

Cele mai frumoase trasee de șosea din județ
Adică toate

Editura Karina, 2019

Toate drepturile rezervate © Editura Karina 2019

Este interzisă publicarea sau reproducerea sub orice formă (electronică, mecanică, fotocopiare), precum și transmiterea oricăror părți din această carte fără acordul scris al Editurii Karina.

Acest volum respectă Legea dreptului de autor

Foto copertă **Alin Bonța**

DTP & design **Clic Computer Art Design Deva**

www.tipardeva.ro

fotografii **Alin Bonța**

cu excepția celor menționate în credite foto

corectură **Simona Gabriela Sîntimbrea**

prelucrare foto **Erika Lang**

events & promoting **Editura Karina**

tipar **Grapho Tipex Deva**

comenzi carte **alinbonta27@gmail.com**

Credite foto: Camelia Alexandru (CA), Costin Băjenaru (CB), Viorel Bran (VB), Clubul Sportiv Făerag (CSF), Ioan Dărăbanț (ID), Dan Dobruțchi (DD), Marian Duma (MD), Iosif Gergely (IG), Nicolae Gheorghiu (NG), Mihai Petriu (MP), Florin Pitea (FP), Bogdan Popescu (BP), Cătălin Sprinceană (CS).

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BONȚA, ALIN.

Cu bicicleta prin Hunedoara / Alin Bonța. - Deva : Editura Karina, 2019
ISBN 978-606-8888-58-3

821.135.2

Cuprins

	22. Podele - Vălișoara.....	145
1. Densuș.....	23. Valea Jiului - Câmpușel.....	151
2. Căzănești - Ciungani.....	24. Luncoșoara.....	159
3. Obârșă - Tomești.....	25. Râușor.....	165
4. Chimindia - Banpotoc.....	26. Vorța - Visca.....	171
5. Călan - Hațeg.....	27. Boșorod - Târsa.....	177
6. Crișan - Ribița.....	28. Geoagiu Băi.....	183
	29. Federi - Mălăești.....	189
7. Băița - Hărțăgani.....	30. Dealu Mic - Izvoarele.....	195
8. Peștera - Ormindea.....	31. Cerbăl.....	201
9. Gurasada.....	32. Ghelari - Ruda.....	207
10. Pișchinți - Romoșel.....		
11. Jeledinți.....	33. Chergheș - Cozia.....	213
12. București - Șesuri.....	34. Dupăpiatră.....	219
13. Sulighete.....	35. Măgura - Săcărâmb.....	225
14. Prislop.....	36. Dealu Babii -	
15. Dudești - Podele.....	Obârșia Lotrului.....	231
16. Luncoiu de Sus -	37. Coaja.....	239
Dealu Fetii.....	38. Sarmizegetusa Regia.....	245
	39. Straja.....	251
17. Băcăia - Mada.....	40. Târsa.....	257
18. Buceș Vulcan -	41. Reț.....	265
Cotoncu.....		
19. Gurazlata.....	42. Bulzești - Paulești.....	271
20. Lunca Cernii.....	43. Valea Tarniței - Stănija.....	281
21. Musariu - Ruda Brad.....	44. Pasul Vâlcan.....	289

44 rute • 3238,7 km • 45765 m

1.Densuș

sau ce se ascunde în spatele unor vedete ale turismului

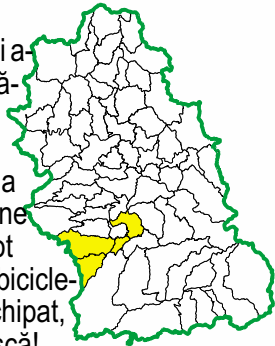
Lungime: 76,1 km ▪ Diferență de nivel cumulată: 515 m ▪ Panta maximă: 6%

Pornit fiind să cercetez locurile din jurul Hațegului, am decis să încep cu renumita biserică veche de la Densuș. Imaginea ei, atât de cunoscută, m-a făcut să cred că sigur am mai fost eu pe-acolo cândva, însă atunci când am ieșit din drumul național în Totești, la doi pași de oraș, am realizat că azi voi avea parte din nou de un traseu în premieră. Și nici prin cap nu-mi trecea câtă dreptate aveam, dacă mă gândesc chiar la întreaga excursie.

Trebuie să încep cu ieșirea din Hațeg. După experiența drumului spre Gurazlata, când vreo 10 km m-au „fluturat” toate mașinile ce goneau nebune pe asfaltul impecabil, descopăr pe hartă un traseu paralel care urma să mă scoată în Păclișa, prin stânga șoselei principale. Asfaltat frumos la început, mă face să mă gândesc că uite, contrar vorbeii populare, se poate și cu slănina în pod și cu sufletu-n rai. Asta numai până când, odată cu intrarea în satul Nălaț Vad, dau de clasi-cele betoane, sparte. Drept pentru care nu am vreun sfat pentru cei doritori să mă urmeze, trebuie ca ei să-și aleagă singuri: ori liniște, ori drum bun sub roți.

Merg agale, nu neapărat pentru că aș fi os-tenit dar sunt ocupat cu driblatul găurilor. Profit de asta ca să observ în stânga mea o pădure îngrădită, care aduce cu parc den-drologic părgănit, despre care aflu, cu aju-torul unui localnic, că ar fi domeniul fostului palat de la Nălaț, acum ruină. Am pornit po-zitiv în excursia de azi, drumul rău sigur se va termina cândva și, cu o gândire din asta, chiar și una dintre găurile din ciudatul zid împrejmuitor mi se pare a avea formă de inimă. Doar câțiva cai frumoși populează curtea-pădure, dar nu se lasă fotografiați. Când ajung la o intersecție încerc să îmi readuc pe retină harta studiată acasă dar

sunt ușor în ceață și a-tunci apelez la un să-tean ce bea o bere pe o terasă. Mă în-drumă spre șoseaua națională și îmi spune să nu-mi fac griji, pot circula pe acolo cu bicicle-ta pentru că sunt echipat, uite, am până și cască! Simpat. Și tare vesel. Poate de la hidrata-rea zilnică, recomandată chiar și la TV. Din Totești fac la stânga pentru că acum, de pe ruta ocolitoare, vin dinspre Caransebeș. Până la renumita biserică drumul este des-tul de bun și cei nici 6 km trec repede, prin-tre câmpii cultivate și umbre de dealuri în zare. Ajuns în centrul comunei Densuș, pri-virea îmi este mai atrasă de fostul conac al grofului, a cărui arhitectură abia se mai ghi-cește, decât de biserica pitită undeva, pes-

te râu, la vreo câteva sute de metri depăr-tare. Fotografiez în grabă și acolo. Repet, imaginea monumentului este atât de cu-noscută încât nu insist. Eu am venit să pe-dalez și ca urmare pornesc pe valea ce continuă și pare să ducă la dealurile care, în sfârșit, sunt mai aproape. Ar trebui pe aici să ajung în satele Ștei și Poieni.

(...) și mă aruncă direct în mijlocul poveștii sadoveniene a dumbrăvii minunate! Opresc fără să vreau și mă pierd cu privirea în fânețele colorate. Aici, dacă bărbatul vine de la muncă și vrea să ducă nevastei un buchet de flori, nu trebuie să se preocupe dacă e deschis la florărie sau dacă are bani la el, are nevoie doar de o coasă și poate o sfoară. Ferice de vitele astea pe lângă care trec, pentru ele fiecare prânz pare făcut doar din prăjituri, cu florile astea ce umplu câmpul!

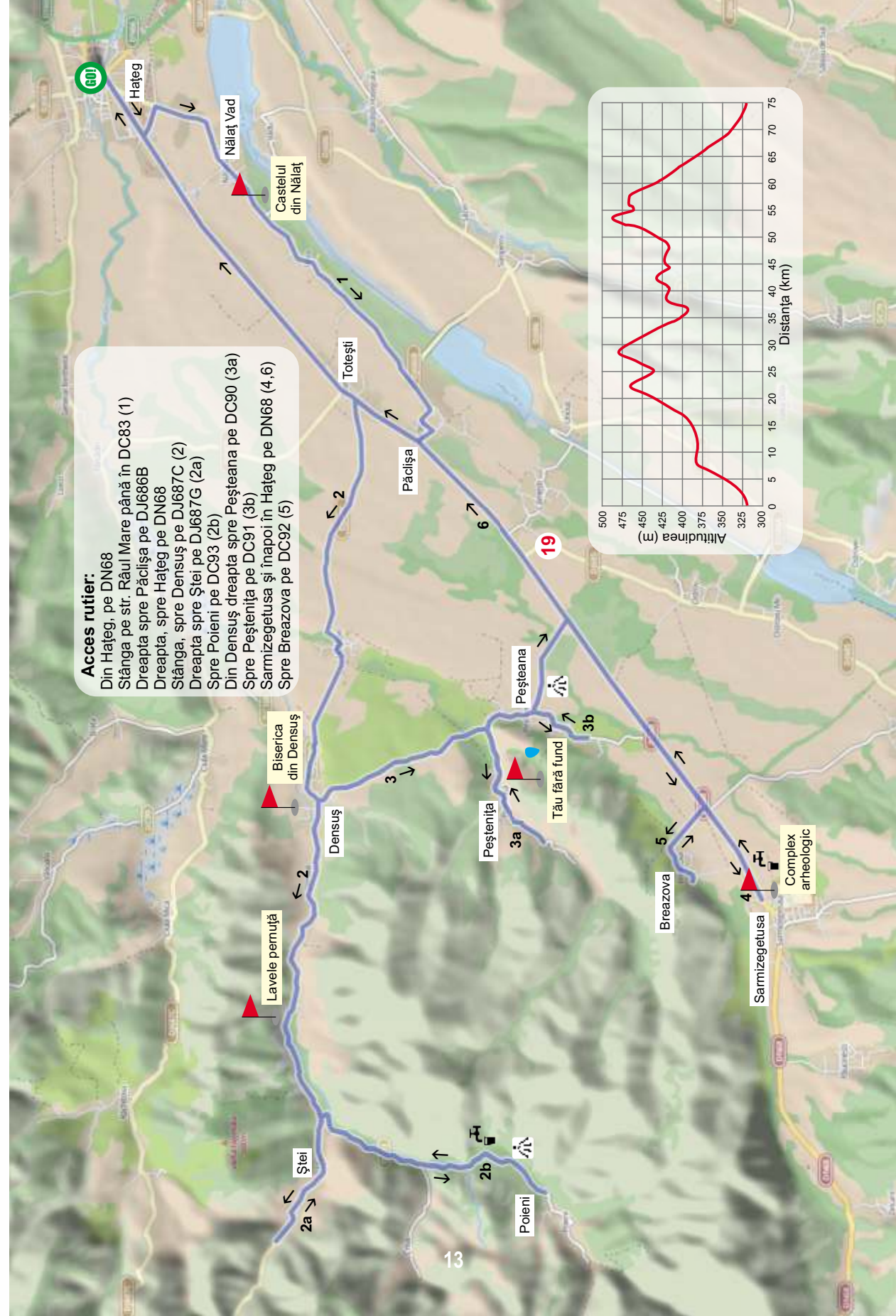
Peisajul s-a schimbat total. Așa cum spuneam altundeva despre Țebea, și aici, dacă turistul reușește să treacă de vedeta pli-antelor publicitare, adică biserica veche, poate pătrunde într-o lume a satului românesc ancestral, așezat într-o natură păstrată în cel mai pur mod cu putință. Dacă sunteți de acord să o vedem așa, realitatea prin care acum mă plimb este o ilustrare a ideii că dacă reușești să depășești îngustimea dogmelor bisericești, o lume întregă ți se poate așterne la picioare. Istoria străveche a monumentului construit prin secolul al XII-lea pare a fi la doar doi pași temporali de noi, în comparație cu celelalte ctitorii ale naturii, ce străjuiesc malul drept al pârâului; pereți stâncoși despre care aflu că sunt formați din lava vechilor vulcani. Informația este disponibilă pe niște plăci frumoase, așezate la marginea șoselei, din care aflu cu uimire despre lavele-pernuță sau despre falsele bombe vulcanice. Mici lecții ilustrate, geologie pentru amatori. Se pare însă că bombele astea au fost lansate recent, pentru că unul dintre panouri are o gaură cât toate zilele în el. Nu vreau să cred că a deranjat pe cineva și de aceea arată așa... Mai puțin prima tablă, restul nu mai au - nici una - plexiglasul protector... Cred că dacă așa face niște cercetări, l-aș găsi acoperind niște cotețe. În fine, n-am venit să mă enervez și prefer să admir și să fac cunoscut modul în care cineva a încercat, totuși, să facă ceva pentru turism în zona asta.

Când valea se desparte în două, aleg să merg mai întâi pe cea din dreapta. Aflu că i se spune Valea Fierului și asfaltul mă mai duce vreo 3-4 km și se termină. Trecerea la drumul forestier o observ târziu și nu știu dacă din cauza asfaltului prost sau a macadamului bun. Acum îmi spun că așa fi putut să mai merg o bucată de drum, dar poate fac asta data viitoare. Ștei mi se pare, la o

privire aruncată din mersul bicicletei, un sat de oameni prea puțin gospodari și parcă regret acum că v-am adus pe aici. Doar dacă poți să observi farmecul aparte al caselor vechi și ruinate dar încă locuite și să faci în același timp abstracție de curțile înnoiriate, te poți bucura de plimbare. Satul românesc ancestral de care pomeneam nu trebuia să fie ca ăsta... Așa că fac rapid stânga-mprejur și îmi încerc norocul pe celălalt braț al văii.

Parcă sunt la un curs seral: tocmai am lăsat de-o parte istoria și acum sunt la ora de botanică. După ce cobor un pic spre pârâu, drumul îngust mă conduce printre niște grădini bogate, mă trece prin frigiderul binevenit al unui culoar întunecos de copaci și mă aruncă direct în mijlocul poveștii sadoveniene a dumbrăvii minunate! Opresc fără să vreau și mă pierd cu privirea în fânețele colorate. Aici, dacă bărbatul vine de la muncă și vrea să ducă nevastei un buchet de flori, nu trebuie să se preocupe dacă e deschis la florărie sau dacă are bani la el, are nevoie doar de o coasă și poate o sfoară. Ferice de vitele astea pe lângă care trec, pentru ele fiecare prânz pare făcut doar din prăjituri, cu florile astea ce umplu câmpul!

Berzele, de care e plin prin satele apropiate, sunt la vânătoare prin iarba înaltă. Un copăcel stingher pare exilat din pădure. Oriunde întorci capul, vezi ceva aparte, chiar și gărdulețele strâmbе și legate aiurea cu sârmă par la locul lor aici. Cursurile mele serale trec la ora a treia, entomologia, în clipa în care – fermecat de culorile de pe tricolorul meu – un fluture enorm mi se așează pe umăr. Nu pot decât să îl privesc, atâta cât decide el să stea și să-mi pară rău că am plecat azi singur la drum. Am ratat o fotografie grozavă, cu cel mai mare fluture pe care eu l-am văzut vreodată, făcut, cred, din catifea neagră și maro. Poate vreodată

să aflu și cum îl cheamă. Nu l-am întrebat la timp, a stat câteva clipe la admirat și a zburat. Intrarea în satul Poieni pare o alee de parc așa cum o văd acum, străjuită de un șir aliniat de copaci. Copiii se scaldă veseli și zgomotoși în pârâu, mă uit la ei, mă bine dispune și mă distrage bucuria lor, așa că dau cu roata în primele pietre. Final de traseu și pe brațul ăsta de vale, în sat nici nu mai intru, așa că nu-l pot compara cu Ștei.

Mă întorc, de data asta cu regret și spre drumul național merg acum pe altă rută, peste niște dolme domoale. Urcările sunt lejere și coborârile mă răcoresc, având în față crestele Retezatului mărginite jos de câmpuri de floarea-soarelui. Înainte de a intra în Peșteana, dau o fugă în dreapta până în satul Peștenița, e doar un kilometru. Inspirată mișcare! Găsesc aici un sâțuc fermecător, plin de copii ieșiți la joacă sau călare pe biciclete și care, așa cum deja sunt obișnuiți, salută cu *sărumană* străinul apărut pe la ei. Nu știu cum s-a rătăcit pe aici o dubiță de Prahova, plină cu lubenițe, șoferul merge agale pe străduțe și își strigă marfa, cum pe vremuri făceau cei cu înghețata. Uite, la doar câțiva kilometri depărtare, dau aici peste satele românești așa cum ar trebui să fie ele! Merg de-a lungul pârâișului din sat și las în stânga o pensiune cu un nume destul de neinspirat, cred eu, „Dor de casă”, pare să fie din aceeași categorie cu păstrăvăria „Happy Fish” din drumul la Stâna de Vale. În fața fiecărei case, peste drum de ea și pe malul apei, câte o băncuță stă așezată în iarbă. Sunt de toate felurile și pot pune pariu că fiecare sătean și-a construit-o pe a lui, ca să fie cea mai frumoasă.

Peșteana e ultimul sat prin care trec înainte de merge spre Sarmizegetusa. Merită vizitat, zic eu, în întregime. Eu m-am preumblat pe toate străzile, mirat peste poartele de curățenie și estetica lor. Când opresc, curios, în fața unui panou informativ, sunt „agățat” de un băiețel ocoș care mă întreabă dacă nu vreau să merg la Tăul Fără Fund. Povestim puțin, Laurențiu e volubil, dezinhibat și bine informat. Îmi promit că revin, ca să merg și la tău, dar când nu sunt cu bicicleta. Aflu că acolo sunt plante carnivore, da' parcă nu-mi

prea vine să cred, până nu văd informația scrisă pe un panou, la marginea drumului. Ne complimentăm reciproc („Ce sat frumos aveți!”, „Ce bicicletă frumoasă aveți!”) și plec spre al doilea obiectiv turistic cunoscut al zilei. Nu înainte de a fotografia biserica din sat, cu nimic mai prejos decât sora ei mai celebră din comuna alăturată.

Din nou nu cred că trebuie să insist prea mult, locul unde ajung este binecunoscut: Sarmizegetusa. Oricum, azi mi-am umplut spațiul disponibil cu surprizele din spatele „vedetelor” turismului hațegan și nu-mi pare rău. Multă lume confundă localitatea în care mă aflu acum cu celebra cetate dacică din Munții Orăștiei și asta este o bilă neagră pentru cei care se ocupă de promovarea obiectivelor din județ. La Sarmizegetusa de aici, cred că oamenii locului sunt încă necăjiți că romanii i-au învins pe daci, altfel nu-mi explic atmosfera de lăncezeală plictisită, asta ca să nu zic sictirită, ce mă întâmpină în parcare din fața obiectivului. Cu greu reușesc să urnesc pe cineva să îmi aducă o Cola rece, renunț să mănânc un langoș, deși mi-e poftă, dar costă cât 3 kg de banane și nu vreau să încurajez asta.

Profit de vântul de spate care mă duce practic în brațe și cei 15 km până la Hațeg îi fac pe nesimțite. Ce ușor e ciclismul în condiții din astea! Mă abat scurt până în satul Breazova, în speranța că pot să mai descopăr ceva deosebit. Numele satului îmi arată că sunt pe șoseaua ce duce în Banat, are o muzicalitate sârbească. Dar acum, sincer, fac ocolul ăsta doar ca să-mi exersez puterea de a părăsi o direcție de mers facilă pentru a lua vântul în piept, fără ca asta să fie neapărat necesar. După vizita asta, tot Peșteana rămâne prima în topul zilei.

Mașina am parcat-o la benzinăria de la ieșirea din Hațeg spre Deva. Până îmi schimb tricoul transpirat, admir bannerul imens care prezintă toate obiectivele turistice principale ale zonei. Admir și inițiativa celor care l-au pus, vrând astfel să își ajute clienții să nu rateze ceea ce ar fi de văzut. Dar clienții stau, într-o mașină, nas-în-nas cu bannerul și butonează, rupți de lume, telefoanele. Mai mult ca sigur verifică informațiile...

7. Băița - Hărțăgani

sau cum am întârziat un pic la o ședință istorică

Lungime: 47,2 km ▪ Diferență de nivel cumulată: 690 m ▪ Panta maximă: 16%

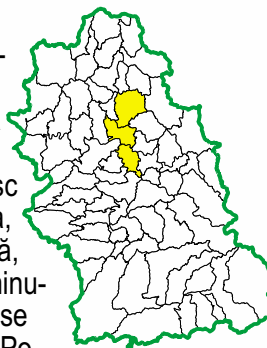
Aleg să pornesc prin niște locuri hunedorene despre care habar nu aveam (mea culpa) că au găzduit evenimente istorice importante. Am fost de multe ori pe la Băița, am prieteni acolo și în câteva dați am urcat chiar până la Hărțăgani. Ba am mai mers o vreme și spre Trestia, pe MTB, până m-a învins prima pantă pe macadam, dar asta e altă poveste...

Acum pedalez alături de Călin și mă simt deosebit, pentru că asta e o ocazie rară. Călin e un solitar, prin excelență, îi plac turlele în care să meargă așa cum simte el în ziua respectivă. Nu pot să-l condamn pentru asta pentru că de multe ori și eu am nevoie singurătății în șa, mai ales când vreau să „scriu” live. El a ales pentru azi MTB-ul, așa că probabil pe traseul destul de deluros care ne așteaptă vom face un fel de yo-yo cicilistic: la deal eu voi fi în față iar la vale, pe șoselele care nu se anunță chiar cele mai bune, el va zbura și eu voi suferi. Sau, mai bine zis, Fabiana va suferi. Da, azi pedalez pe „bătrânică” mea Cervélo, încălțată cu ghetuțe de 25 mm pe roți, tocmai din motive de asfalt prost.

Imediat ce trecem podul peste Mureș parcurgem repede Șoimușul și apoi facem dreapta, spre fabrica de ciment care pe vremuri strica tot peisajul, colorându-l tern, în gri. Trecem de drumul spre Fizeș, la dreapta, nu ne ducem (încă) nici în stânga spre Peștera și mai lăsăm în laterale câteva posibile destinații care însă nu au cum să ducă prea departe de șoseaua – hai să-i zicem – principală. Oprim la primele poze doar înainte de a intra în Băița, e acolo o căsuță tare faină, aproape de stâncile de la Crăciunești, pe care împătimiții alpinismului se cațără.

Nici n-am intrat bine în comună și trebuie să

mă opresc din urcarea ce-mi smulge prima transpirație a zilei, pentru că am surpriza să întâlnesc o prietenă, Camelia, cea care ne tot arată, prin fotografiile ei minunate, cât de frumoase sunt locurile astea. Povestim scurt, pentru că azi nu sunt singur în tură și Călin a plecat deja în față. Cu toate astea, la biserică nu mă mai pot abține și fac scurt la dreapta, este acolo un drumeag care nu trebuie ratat. Duce nicăieri, vreo câteva sute de metri, dar are așa o pantă grozavă încât prima oară, când am ajuns aici cu una din caravanele ciclistice care se mai organizau în Deva, era să cad de pe bicicletă. Acum ajung imediat sus, undeva deasupra turlei, asta-i dovada că – cel puțin

din punct de vedere fizic – am mai evoluat. Mental n-aș zice, pentru că l-am lăsat pe Călin de căruță, eu atras fiind de farmecul urcării dificile. Mă așteaptă în centrul comunei și mă cam ceartă, dar nu e supărat. Sau cel puțin așa sper eu.

Rulând spre Hărțăgani, se pot vedea pe versantul dealului uși vechi din lemn, mai

Și acum ajung la partea istorică, pentru că preotul se oprește o clipă lângă noi, suntem totuși o prezență insolită aici, acum, și ne povestește cum la masa asta, în urmă cu peste 200 de ani, au stat Horia, Cloșca și Crișan la sfatul în care plănuiau atacurile asupra conacelor grofilor din Băița. Practic stăm pe aceleași băncuțe. Și noi, cu nepăsare, halim prăjituri...

mici sau mai mari. Bănuiesc că sunt beciuri de cine știe când, în care localnicii își mai țin una-alta. Dacă ești atent, când treci pe lângă ele poți să auzi cum fierbe vinul și cum se limpezește țuica aia bună, de prună. Dar, să nu anticipăm...

După ce intrăm în sat, eu dau să fac dreapta, peste un podeț, dar Călin mă oprește și mă întreabă unde merg. Din turele trecute, pe acolo știu eu drumul. Pentru mine satul ăsta înseamnă cățărarea aia de trei kilometri jumate, până pe vârful dealului, printre case. Dură și "suculentă", ascunsă bine de tot pe o vale, dar ăsta nu poate fi un motiv să o ratați! V-am pus-o pe hartă, nu o povestesc, vă las să o descoperiți singuri... „Lasă tu asta”, îmi zice Călin, „în față ai fost?”. N-am fost. El știe bine locurile, de aici se pare că pleacă multe trasee prin păduri. Și uite așa am ajuns la mica noastră „West Side Story” a zilei, în cazul în care îmi este permis să susțin că un sat poate avea cartiere.

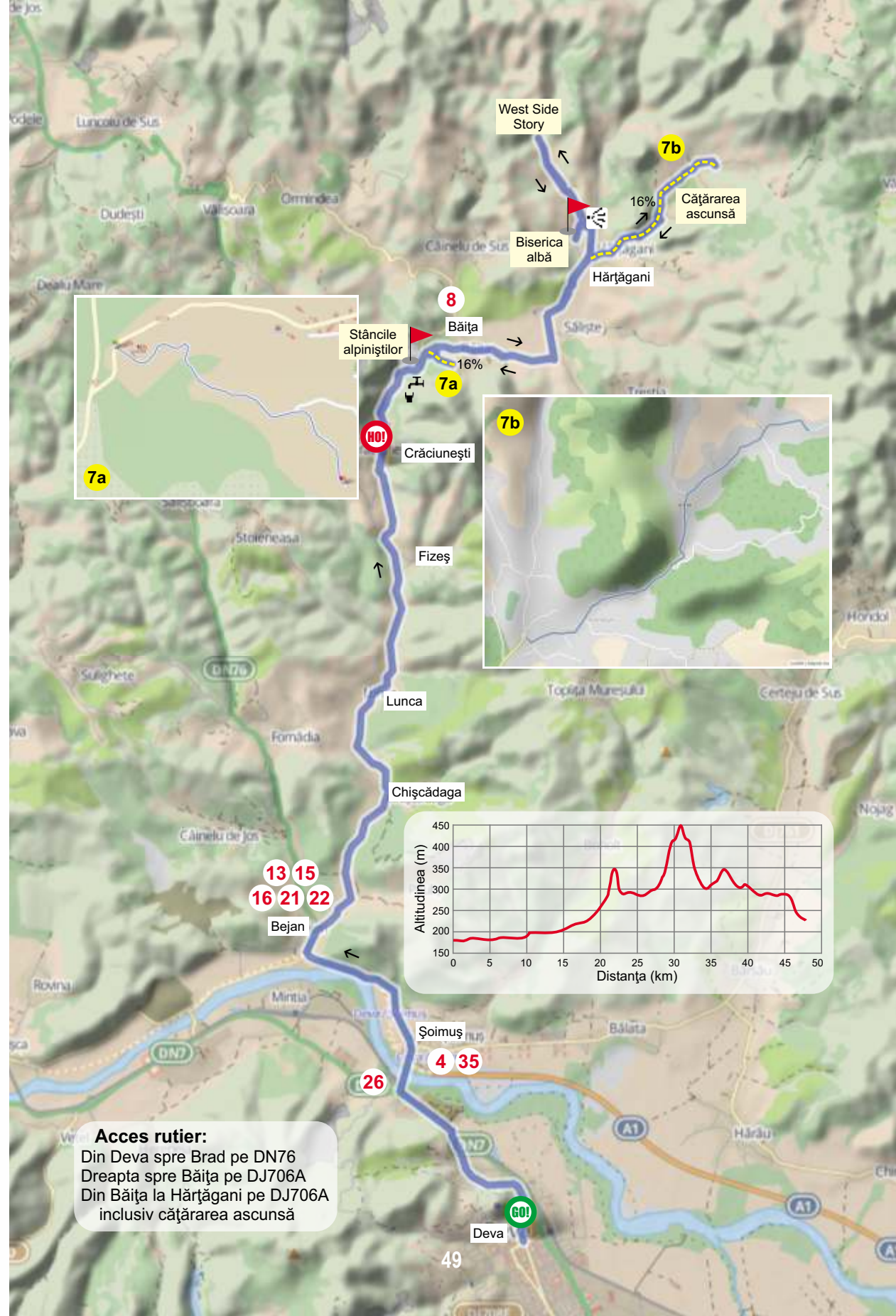
Cei câțiva kilometri ne poartă pe lângă case de tot felul, unele vechi tare și acoperite complet de viță de vie, dar cu antene de TV la vedere, alta are un târnaț foarte interesant, larg și complet închis de un adevărat mozaic de gemulețe mărunte, pare că omul n-a avut sticlă decât la dimensiuni mici și atunci s-a adaptat. Dar depășim și un adevărat hotel în construcție, enorm, pare unul dintre blocurile alea pe care cineva le construia pe vremuri la sate. Toate astea pigmentate de poveștile cu care Călin mă încântă, din turele date de el pe aici. În jurul meu sunt pajiști pe care vacile sunt atât de statice de parcă ilustrează un calm aparte, așa de obișnuit în satul ardelenesc într-o duminică spre prânz, când lumea ascultă slujba și visează la „zupa” de găină cu tăiței. În capătul satului drumul continuă dar eu sunt cel care trebuie să se oprească, odată cu asfaltul. Așa plătesc de fiecare dată tribut faptului că nu merg și pe MTB. Poate

prietenii mei au dreptate și eu nu știu ce pierd. Poate că într-o bună zi voi face și pasul ăsta, deși mi se pare greu. Acum întorc și, ca să compenseze tristețea mea de călător nesatisfăcut, Călin îmi spune că am putea urca la biserica aia albă care se vede așa de frumos undeva pe dealul de lângă noi. S-a dovedit a fi o idee foarte bună.

Sus merg 30-40 de metri și pe macadam, Fabiana suportă cu stoicism chinul pentru că altfel nu avem cum să ajungem în curte. Ne așezăm pe o băncuță care, cu cele patru laturi ale ei, înconjoară o masă simplă, din lemn. În cimitirul de alături, pe lângă o mulțime de flori, avem parte de un paras-tas. Aveam să aflăm imediat asta când unul dintre săteni vine și ne îmbie cu o țuică. Ce ziceam? Din păcate ne este imposibil, nu se potrivește cu efortul fizic. Călin însă regretă că nu și-a luat ambele bidoane de acasă și cam trage cu ochiul la bicicleta mea, care are pe cadru două recipiente. Îi tai elanul când îi spun că al doilea e pentru jacheta de ploaie și căciuliță. O fi bună țuica asta, dar foița de ploaie a fost destul de scumpă, n-aș arunca-o... În schimb mâncăm niște prăjituri colosale, din astea avem voie în tură și omul cu țuica e darnic, probabil pe principiul „Bei cu mine, ești ca un frate, nu bei, ești ca doi!”.

Și acum ajung la partea istorică, pentru că preotul se oprește o clipă lângă noi, suntem totuși o prezență insolită aici, acum, și ne povestește cum la masa asta, în urmă cu peste 200 de ani, au stat Horia, Cloșca și Crișan la sfatul în care plănuiau atacurile asupra conacelor grofilor din Băița. Practic stăm pe aceleași băncuțe. Și noi, cu nepăsare, halim prăjituri... Dar povestea adaugă farmec locului și bisericuței, care numai de asta nu duceau lipsă.

Mă ridic și merg un pic prin cimitir, spre vale. Sub mine se aștern câteva zeci de vieți trecute. În schimb, în zare am parte de prive-

liștea unui deal pe care se desenează, între casele rare, fel de fel de forme geometrice, în culorile cunoscute, de câmpuri frumos cultivate. Oare câte vieți actuale se aștern acolo, până sub coama pierdută în ceață? Fiecare cu gândurile lui, cu problemele sau bucuriile lui... O diversitate fantastică și asta pe un simplu deal din Hărtăgani... La nivel de lume, asta devine ceva de necuprins... Nouă ne ia o zi întreagă să cutreierăm așa o zonă restrânsă și în lumea asta sunt atâtea de văzut! Îmi aduc aminte de Alexandra Podu, actrița din Sibiu care, în piesa de teatru, „Love, mon amour”, izbucnea în plâns la gândul că pe lume sunt atât de mulți oameni și ea n-o să-i poată, niciodată, cunoaște pe toți... Nu știu ce mă determină să filosofez așa în timp ce, obligatoriu, fac și o fotografie. Poate doza mare de zahăr, prea brusc băgată în organism, nu știu, trebuie să întrebăm un medic. Țuică n-am băut, vă jur, de obicei aia îmi dă asemenea stări.

Jos, în sat, oprim la gardul unei căsuțe albastre ca cerul toamna. Tanti vine curioasă la poartă și o întrebăm cam de când e casa. „Nu știu, maică, e mai veche decât mine”. Ocolește (intenționat?) cuvântul „bătrân”. De-o vreme încoace încep și eu să știu de ce. O mai chestionăm de una, de alta, aflăm cum și din ce se prepară culoarea aia care face să mi se înmoaie genunchii de câte ori o văd pe câte o casă, la țară și după aia ni se urează, brusc, s-avem drum bun. Un fel de „mai mereți, că eu am lucru de făcut!”. Așa că no, merem.

Am depășit de-acum Băița pe drumul de

întoarcere și oprim un minut la izvor, să alimentăm bidoanele. Măcar cu apă, dacă altceva n-a fost să fie... Acolo e un bărbat care, intrând în vorbă cu noi, ne povestește cum a chefuit el aseară la birtul din sat, cu niște prieteni pe care nu i-a mai văzut de mult. „Și... ați băut țuică?”, îndrăznesc. „Ba, că n-avea, am dat cu vodcă!”. Blasfemie...

Vom continua pe drumul care face la dreapta și duce în satul Peștera. Din nou ar trebui să iau piatra aia metaforică în gură, pentru că pe aici nu am mai fost niciodată și există o vorbă cum că așa trebuie să faci pe drumurile parcurse în premieră. Încep urcarea cu teamă, mi s-a spus că nu e prea ușoară și drumul e din beton, vechi de când s-a deschis exploatarea și ca urmare foarte spart. Cei câțiva kilometri de chin reprezintă plata obligatorie ca să putem ieși peste deal, direct la Vălișoara. Trebuie spus aici că mergem spre cariera care aprovizionează fabrica de ciment de la Chișcădaga cu materie primă și, cu ocazia asta, pot și eu să văd unde duce acea nesfârșită bandă transportoare ce a venit până acum paralel cu noi, pe dealuri.

În acest punct aleg să închei, puțin atipic, traseul nostru de azi și cei care sunt deja prea osteniți de dealurile zilei, se pot întoarce la Deva. Au de parcurs o nimica toată: 20 km, pe plat sau la vale. Curajoșii însă, pot întoarce paginile spre capitolul următor și pot alege tot 20 km dar cu mult mai ofertanți. Și mai dificili, se înțelege, pentru că în viață nu primești nimic gratis. Mica buclă prin Peștera și Ormindea face, cum se spune, toți banii...

CA

DD

CA

NG

15. Dudești - Podele

sau cum poți să revii pe niște drumuri pe care nu ai fost niciodată

Lungime: 66,6 km ▪ Diferență de nivel cumulată: 1000 m ▪ Panta maximă: 12%

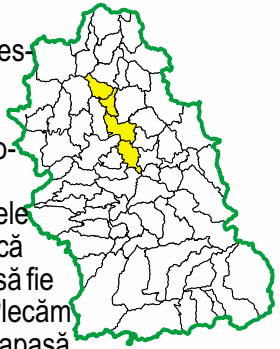
Mica mea excursie de azi e singura de până acum pe care am scris-o pur și simplu „la cald”, adică imediat după sosirea acasă. De obicei las impresiile să se decanteze o vreme, uneori câteva zile, pentru că astfel am ocazia să le învârt în cap pe toate părțile și să le pun sub forma cea mai potrivită. Azi, însă, totul a fost atât de neașteptat încât iată-mă, imediat ieșit de la duș, în fața tastaturii!

Am plecat de dimineață, duminică fiind, să fac mișcarea zilnică. Mi-am zis că o urcare nu prea dificilă din Dealu Mare spre Dudești ar fi potrivită pentru o vreme rece și cețoasă cum e astăzi. În Deva, dacă scoți capul pe geam nu vezi bine nici blocul de vis-à-vis... Sunt 2 grade și, pentru prima oară în toamna asta, iau pe mine bluza groasă. Prin oraș e pustiu, pe o astfel de vreme doar cunosătorii fenomenului „mișcare în aer liber” părăsesc fotoliile și televizoarele.

Așa cum, de fiecare dată când trec în țările vestice, mi se pare că aterizez în altă lume, așa e și acum; după podul de peste Mureș, mă trezesc, brusc, într-un soi de primăvară mai răcoroasă, dar foarte colorată și – de aceea – veselă. Unde eram cam morcovit la plecare, acum mintea mea se destinde, inima se deschide și picioarele pot și ele porni la efort. E plăcut, nici nu are rost să spun mai mult.

Trec de Vălișoara și, ca întotdeauna, arunc o privire în stânga, „zidului” ăla de șosea care pătrunde în lumea caselor de pe coastă. Oare când o să mai am curaj să merg încă o dată pe-acolo? 22% nu e joacă, pentru asta trebuie pregătire psihologică specială. Acum urc Dealu Mare pe DN aproape fluierând și din vârf continui la stânga, spre Dudești. Pe prima pantă mă depășește o mașină, un SUV mititel care mai apoi mă

așteaptă. Șoferul deschide ușa, e un fost coleg de-al meu de servici. Stăm la o poveste, îmi spune că citește articolele mele și uite așa, se pare că ziua mea continuă să fie tot mai frumoasă! Plecăm amândoi la deal, el apasă o pedală și dispare rapid, eu urc mai încet, chit că am două... Sunt ridicat din șa, mi se pare mai lesne așa și privesc cum, din stânga mea, pe măsură ce câștig înălțime peisajul se ridică la fel ca un decor la teatru. Sus nu pot să mă abțin, opresc din nou și mă tot uit... Așa ceva nu vezi în fiecare zi! După dealul colorat din apropiere, în planuri succesive, privirea trece peste câteva văi în care ceața urcă în degrade-uri fine, de la albul plin din adânc și până la cenușiul

închis de pe creste. Nuanțele devin tot mai palide odată cu distanța și până la urmă se pierd toate în albastru deschis. Apoi, abia ghicit, aproape ca un nor ce acoperă tot orizontul, stă maiestuos Retezatul, vârstat cu alb de la primele ninsori ale anului. Dacă privirea lunecă spre stânga și îndrăznește să scotocească și mai departe, în zare se

Apoi restul de 20 de kilometri sunt doar un carusel nesfârșit de imagini colorate și învărtite înnebunitor de stroboscopul luminii filtrate de pădurea ce fuge pe lângă mine cu viteză mare. Alături, senzațiile deja cunoscute: arsura vântului rece ce bate din față și vrea să mă oprească, durerea plăcută din coapsele obosite de atâtea pante... Când ajung la pod, în Șoimuș, albastrul adânc al cerului face loc unui gri metalic ce înlocuiește tot coloritul vesel prin care am pedalat azi.

văd cele două vârfuri printre care trece Transalpina, înainte de a coborî pe partea cealaltă, în Rânca.

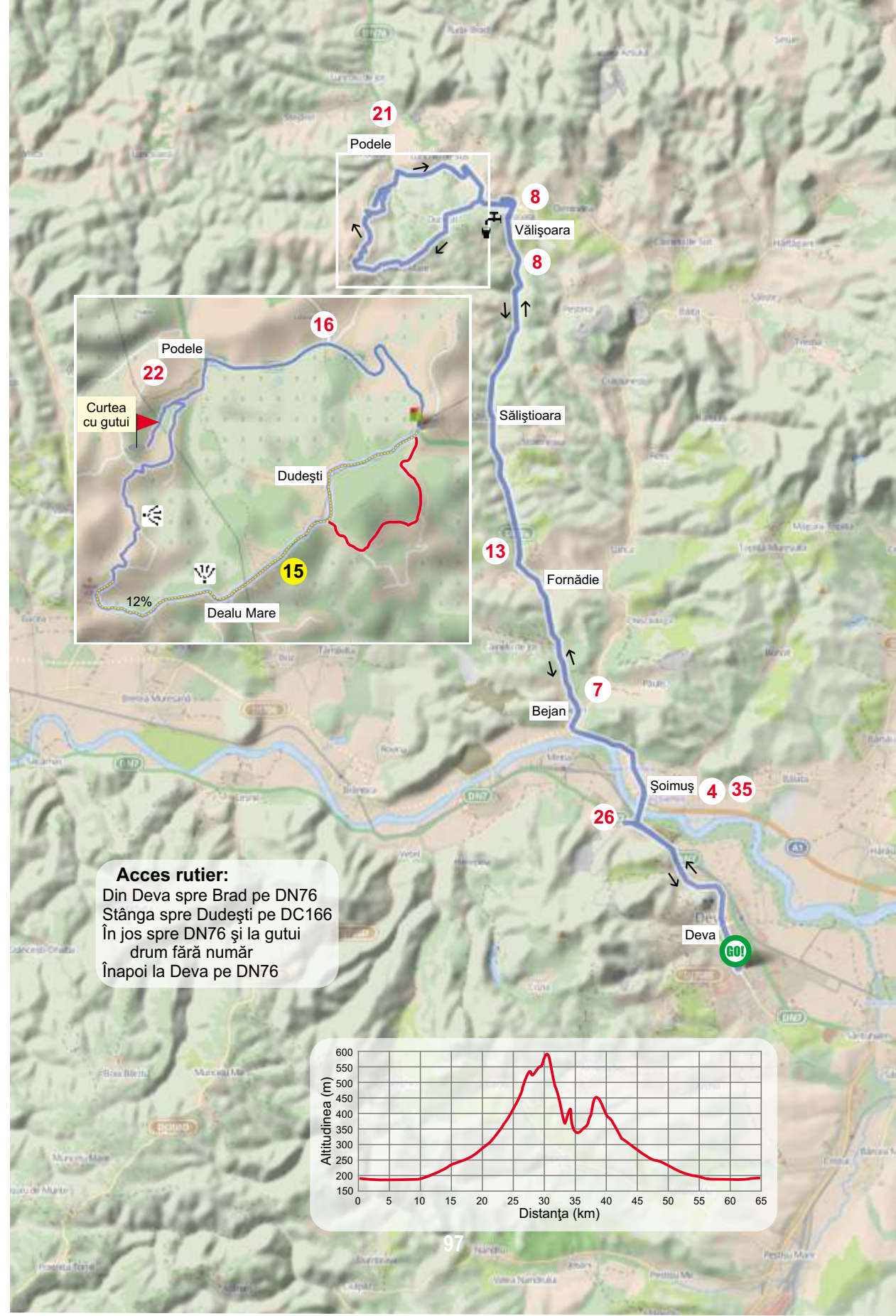
Încerc în zadar să surprind toate acestea cu telefonul. Bine că aparatul foto stă acasă, lenea de a-l căra a fost prea mare și – în definitiv – azi aveam o simplă tură de antrenament. Drept pentru care stau minute în șir să îmi impregnez memoria cu imaginile astea. Sunt rare, nu știu când voi mai avea ocazia să le văd. Ceva mai sus, când pedalez agale povestind la telefon cu Karina și încercând să îi descriu ce e în jurul meu, mă abordează un nene care îmi arată, pe partea opusă, Muntele Găina, alb de nea și el. Eu încerc să mă revanșez cu Retezatul dar moșul nu vede prea bine. Și, în fond, e moț, are ochi numai pentru munții lui. Așadar, mă aflu într-un punct din care văd vreo 100 de kilometri în jurul meu. Mă gândesc cu drag la unii dintre devenii mei, rămași în fotoliile alea... Dacă vreți să aveți parte de toate acestea pe viu, luați-vă biciclete și colindați împrejurimile! Dar neapărat alături de mine pentru că, se pare, am eu pe cineva acolo sus care mă iubește și îmi spune când și unde să merg. Cum, e greu? Eh, nimic în viața asta nu e ușor, în fond... Poate doar coborârea asta lungă și dreaptă care face ca panta medie a întregii cățărări să fie una mult mai mică decât s-ar cuveni. Întotdeauna aici îmi dau drumul uitând complet de frâne pentru că la final șoseaua urcă și mă oprește, treptat, blestemata de gravitație, ca de fiecare dată.

La biserică am de ales: pot coborî în stânga, ies la Vălișoara și merg direct acasă sau pot face dreapta, mai urc un pic și cobor în Podele, pe „roller-coaster”-ul ăla de care deja v-am povestit în alt capitol, printre case, pășuni și copaci care tocmai s-au dezbrăcat, nu toți, de hainele verii. E drept că ies dincolo de Dealu Mare, spre Brad și mai

am o urcare de făcut. Ei, voi ce-ați fi ales? Lasă, știu... Da' eu fac la dreapta și, când în față mea se deschide toată valea, las bicicleta culcată pe iarbă, mă așez în fund pe asfalt și stau să-mi clătesc privirea. În ultimul kilometru n-am prea pedalat, mai mult am căscat gura, da' contează? E abia ora două și ceva dar ziua e tot mai scurtă și umbrele aruncate de copaci sub soarele ce a încremenit la buza dealului, sunt deja lungi. Plec de pe drum și mă apropiu de o mică familie de copăcei. Doar cel mic a mai păstrat hainele pe el. Îmi pare că e ținut ascuns între cei doi golași, dar, totuși, nu mi-a scăpat. Nici nu avea cum, la ce frumos e. Înapoiat la șosea tot aștept, în speranța că va trece o mașină, să-l rog pe șofer să îmi facă o poză pentru album, dar vreo zece minute nu trece nimeni. Sunt toți acasă, la prânz.

Când pornesc, iau în piept direct cel mai dificil „gât” din zona asta, vreo 50 de metri cu 12% dar mă cațăr ridicat din șa și mă gândesc cum nu aș fi crezut vreodată că îmi poate veni să cânt pe așa o urcare! Stau cu ochii pe Dealu Fetii, pe satul de sub el și picioarele îmi sunt ca fulgul. Îmi aduc aminte de doamna psiholog de la lansarea mea de carte din Cluj. Ea spunea că sunt momente în care creierul blochează emisfera responsabilă cu durerea, suferința și îți conduce gândurile spre ceva plăcut. Subiectul poate fi oricare. Acum este pur estetic.

Urc și cobor într-un ritm alert, stopat temporar doar de o porțiune încă umedă a șoselei, unde sunt mai atent. Ar fi păcat să îmi stric ziua cu o trântă. Sus, la cealaltă biserică, văd cum în dreapta mea coboară, într-o curbă strânsă, alt drum îngust și asfaltat, pe care nu-l știu. E posibil? Doar am fost de atâtea ori pe aici! Acum însă copacii nu mai au frunze și îl văd clar. Merge spre drumul național, acolo unde vreau eu să ajung. Să o iau pe-aici? Și dacă se termină asfaltul?

În fond, ce mare brânză ar fi? Urc înapoi. „Never stop exploring”. Și cobor. Sper să iasă într-adevăr la drum, pentru că altfel o să am ceva de muncă să mă întorc... Coborârea e aspră și, după vreun kilometru, altă intersecție. Jos/sus. Câte drumuri mai auăștia pe-aici, frate? (Multe. Nu mai departe decât mica buclă ce apare pe hartă cu roșu, s-a asfaltat chiar înainte de a tipări albumul și trece chiar prin fața casei prietenului meu. Vedeti? Dacă îmi citește poveștile...) Altă alegere și, deja știți, nu? Merg la deal. Greu ca naiba dar după vreo 3-400 de metri totul se închide între două curți splendide și nu mai pot înainta. Rămân chiar alături de gutuiul care cred că deja s-a împodobit pentru Crăciun, pentru că poamele aurii par aprinse de lumina soarelui. Multe, ca globurile. În jurul meu e un concert de lătrături, am deranjat toată pacea locului cu apariția mea. Stau de vorbă o vreme cu nenea care a ieșit la poartă și care mă îmbie cu o gutuie. Unde s-o pun? Sunt enorme, n-am buzunare așa de mari și îmi pare rău. Poate mă întorc cu un rucsac, mâine... Și uite așa, de pe un drum deja bătut și (credeam eu) cunoscut, mai iese de-o poveste. Păi așa

nu o mai terminăm niciodată cu traseele din județul ăsta!
Întorcerea spre casă începe la baza Dealului Mare cu o pană și apoi cu o cameră de rezervă deja defectă la valvă. Am spus eu că totul se plătește... Minunăție versus ghinion. Sun la Jancsi și vine din Brad cu o cameră de bicicletă, ba chiar îmi face și pana, că mâinile mele sunt cam bocnă. Apoi restul de 20 de kilometri sunt doar un carusel nesfârșit de imagini colorate și învățate înnebunitor de stroboscopul luminii filtrate de pădurea ce fuge pe lângă mine cu viteză mare. Alături, senzațiile deja cunoscute: arsura vântului rece ce bate din față și vrea să mă oprească, durerea plăcută din coapsele oboseite de atâtea pante... Când ajung la pod, în Șoimuș, albastrul adânc al cerului face loc unui gri metalic ce înlocuiește tot coloritul vesel prin care am pedalat azi. Reintru în ceață ce mă înghite și din cauza asta nu mă pot opri să nu îmi programez, în gând, ieșirea următoare.
În fața casei, Garminul e oprit la... 66,6 km. Ba, mai mult, îmi mai arată și că azi am urcat, cumulată... 999 m. Aha, deci de asta penele alea! Ptiu, drace!

20. Lunca Cernii

sau cum m-am plimbat, ciclist cârcotaș, cu bicicleta printr-un muzeu

Lungime: 147,4 km ▪ Diferență de nivel cumulată: 1820 m ▪ Panta maximă: 14%

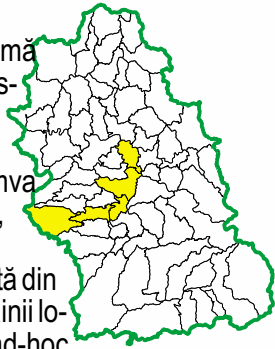
Tura de Lunca Cernii, cum obișnuim noi să îi spunem, este una dintre cele mai frumoase care se pot face cu bicicleta de șosea în județul nostru. Chiar dacă asfaltul nu este perfect peste tot, ba, așa spune că pe alocuri e chiar departe de așa ceva, valea asta este magică, în special după tunelul de la Cheile Cernei. În plus de asta, cei 147 km și peste 1800 de metri cumulați de urcare, dacă socotim din Deva, îți asigură un „brevet” de ciclist amator valoros, în cazul în care poți duce tura până la capăt.

Cu o zi înainte am cam exagerat cu pedala-tul, am cutreierat pe la Podele și apoi pe la Cerbăl, așa că azi rulez încet între Deva și Hunedoara, în răcoarea dimneții. Am plecat din nou înainte de ora 7, îmi place trezirea asta la viață, a mea și a naturii în același timp. Eu am un avantaj, pentru că am băut o cafea. Îmi trece prin cap că în ritmul ăsta voi face o zi întreagă pe drum dar pur și simplu nu pot accelera, stau, plin încă de lene, cam pe la ritmul lui „unchiu' Coclis”, bătrânul nostru prieten care face traseul ăsta zilnic pe bicicletă, de mulți ani, indiferent de vremea care e afară.

Cred că declicul intrării în ritmul normal are loc pe serpentinele care duc spre Cinciș. Ajung acolo odihnit și așa se face că scot un „personal best” pe cățărarea asta. Opresc doar când am în fața ochilor o priveliște generală splendidă a lacului. Zona este superbă, atâta doar că trebuie ca cineva s-o scoată de sub gunoaipe și să scape de ruinele clădirilor rămase neterminate și ale nimănui. De câte ori trec pe aici, gândul îmi zboară la Anncy, unde este cel mai curat și mai bine amenajat lac din Europa. Am mai spus eu odată că România e frumoasă, cu condiția să privești doar în zare... Când cobor acum ochii dau de un asfalt cât se

poate de grotesc și mă întreb dacă edilii responsabili cu întreținerea și repararea drumului nu vin cumva cu elicopterul la lac, sau nu vin deloc?

Ca să mă mai scoată din gândurile negre, câinii locului organizează ad-hoc o ștafetă. După ce doi dintre ei mă fugăresc cât e gardul lor de lung, mă predau paznicilor casei următoare și tot așa, vreo 4-5 curți. Nu mă panichez, deja știu să fac diferența între dulăi periculoși și din ăștia care se iau după mine doar așa, din plictiseală. Ceva mai târziu, după ce trec de Casa Albă și de campingul acela care e singurul loc cu ade-vărat minunat de pe lacul ăsta, sar la mine patru deodată dar trec printre ei în viteză, cu tupeu și nu prea au timp să facă nimic.

Da' parcă voiam să vă povestesc despre Lunca Cernii, nu despre câinii comunitari. În plus de asta, mi-am propus să vă conving să veniți pe aici cu bicicleta...

După ce ies din Toplița și dau în drumul cel nou, îmi cresc aripi. Pe valonatele de până în Dăbâca nu trag tare dar merg binișor, pe micile urcări mă ridic din șă de fiecare dată,